

22 Σεπτεμβρίου, 1990

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ Α. ΣΕΡΓΙΑΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ,

Καθ' ου η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 444/89).

Φορολογία — Επιβολή φορολογίας για αποχετευτικά τέλη — Ο περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμος του 1971 (Ν. 1/71), όπως τροποποιήθηκε — Εφαρμοστές αρχές.

- 5 Αίτηση Ακυρώσεως — Προθεσμία — Έναρξη — 75 ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης — Κατά πόσο η προθεσμία για καταβολή της φορολογίας αποχετευτικών τελών υπολογίζεται από την ημερομηνία δημοσίευσως της γνωστοποίησεως στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας ή από την ημερομηνία λήψεως των σχετικών ειδοποιήσεων.

- 10
15 Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Άρθρο 28 — Αρχή της ισότητας — Φορολογία για αποχετευτικούς σκοπούς — Η ανομοιομορφία που παρατηρείται στο ύψος της επιβαλλόμενης φορολογίας προκύπτει λόγω απουσίας σταθερών φορολογικών κριτηρίων και ως εκ τούτου δε στοιχειοθετεί παραβίαση της Αρχής της ισότητας.

- 20 Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Άρθρο 24.1 — Αρχή της επιβαλλόμενης συνεισφοράς αναφορικά με τα δημόσια βάρη, αναλόγως της οικονομικής δυνατότητας του φορολογουμένου — Φορολογία για αποχετευτικούς σκοπούς — Δεν πρέπει να ταυτίζεται με το φόρο εισοδήματος — Ποιά τα εφαρμοστέα κριτήρια για επιβολή της πιο πάνω φορολογίας.

- 25 Συνταγματικό Δίκαιο — Συνταγματικότητα νόμου — Πότε εξετάζεται από το Δικαστήριο — Βάρος αποδείξεως — Εφαρμοστές αρχές.

Διοικητική πράξη — Εκτελεστή — Επιβολή φορολογίας για αποχτευτικά τέλη — Οι σχετικές ειδοποιήσεις αποτελούν εκτελεστή διοικητική πράξη.

Λέξεις και Φράσεις — “Ακίνητος ιδιοκτησία” στον περί Αποχτευτικών Συστημάτων Νόμο του 1971 (Ν. 1/71). 5

Ο αιτητής είναι ιδιοκτήτης τριών κτημάτων τα οποία βρίσκονται εντός των ορίων του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Λευκωσίας, αξίας, όπως είναι καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας, ΛΚ29.800, ΛΚ33.000 και ΛΚ25.800 αντίστοιχα. 10

Στις 31.2.88, δημοσιεύθηκε η γνωστοποίηση (Κ.Δ.Π. 318/88) αναφορικά προς τα αποχτευτικά τέλη και τους χρόνους και τις δόσεις πληρωμής τους για το έτος 1989, σύμφωνα με την οποία τα αποχτευτικά τέλη για το 1989 είναι 4/10 του σεντ για κάθε λίρα επί της νέας εκτιμημένης αξίας, όπως είναι εγγεγραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας μετά από τη διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται εντός των ορίων του Συμβουλίου Αποχτεύσεων Λευκωσίας. Οι ακίνητες ιδιοκτησίες που βρίσκονται εντός των περιοχών του Στροβόλου, Αγλαντζιάς, Αγίου Δομετίου και Έγκωμης επιβαρύνονται με 5 σεντ για κάθε λίρα όπως είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του πιο πάνω Κτηματολογικού Γραφείου. Οι τελευταίες εκτιμήσεις για την περιοχή Έγκωμης έγιναν μεταξύ 1920 - 1925 και είναι πάρα πολύ χαμηλές σε σύγκριση με τις εκτιμήσεις του 1971. 15 20 25

Ο αιτητής πλήρωσε τα επιβληθέντα τέλη για τα πιο πάνω κτήματά του ανερχόμενα στα ποσά των ΛΚ59,60, ΛΚ66,00 και ΛΚ51,60 αντίστοιχα με επιφύλαξη των δικαιωμάτων του και καταχώρησε την παρούσα προσφυγή ισχυριζόμενος ότι το Άρθρο 30(1)(β) του περί Αποχτεύσεων Συστημάτων Νόμου του 1971, όπως τροποποιήθηκε και η Κ.Δ.Π. 318/88, στερούνται εννόμου αποτελέσματος διότι αντίκεινται προς: 30 35

1. Την αρχή της ισότητας που κατοχυρώνεται με το Άρθρο 28.1 και 28.2 του Συντάγματος και το Άρθρο 14 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. 40
2. Την αρχή για υποχρέωση συνεισφοράς στα δημόσια βάρη αναλόγως των δυνάμεων των φορολογουμένων που κατοχυρώνεται με το Άρθρο 24.1 του Συντάγματος.

5 Ο καθ' ου η αίτηση ήγειρε προδικαστική ένσταση ότι η προσφυγή ήταν εκπρόθεσμη διότι δεν καταχώρηθηκε εντός 75 ημερών από τη δημοσίευση της σχετικής Κ.Δ.Π. στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και επικαλέσθηκε την υπόθεση *Spyros Colocassides Estate Ltd and Another v. Republic*.

10 Ο αιτητής ισχυρίστηκε ότι η δημοσίευση της σχετικής Κ.Δ.Π. δε θα πρέπει να θεωρείται "δημοσίευση" της φορολογίας δυνάμει του Άρθρου 146.3 του Συντάγματος και υπέδειξε ότι η προσφυγή καταχωρήθηκε μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα αποστολής στον αιτητή των σχετικών ειδοποιήσεων, στις οποίες περιλαμβάνονταν για πρώτη φορά τα ποσά της επιβληθείσας φορολογίας.

15 Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την προδικαστική ένσταση και αποφάνθηκε ότι η δημοσίευση της Κ.Δ.Π. δεν αποτελεί δημοσίευση της επιβληθείσας φορολογίας. Κατά συνέπεια οι ειδοποιήσεις που στάλθηκαν στον αιτητή δεν είναι πράξεις εκτελέσεως, όπως εισηγήθηκε ο καθ' ου η αίτηση, αλλά εκτελεστές πράξεις και η προθεσμία των 75 ημερών, υπολογίζεται από την ημερομηνία κατά την οποία ο φορολογούμενος λαμβάνει τις σχετικές ειδοποιήσεις. Συνεπώς η παρούσα προσφυγή καταχωρήθηκε εμπρόθεσμα.

Αναφορικά με την ουσία της προσφυγής αποφασίστηκε ότι:

25 Η ανομοιομορφία η οποία παρατηρείται στην επιβολή φορολογίας επιβάλλεται λόγω της φύσης των πραγμάτων. Οι εκτιμήσεις των ακινήτων έγιναν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους και ως εκ τούτου οι συντελεστές της φορολογίας δεν ήταν δυνατό να είναι οι ίδιοι, για να υπάρξει ισότητα στην επιβολή της φορολογίας. Εάν οι συντελεστές ήταν οι ίδιοι, τότε θα υπήρχε άνιση μεταχείριση.

35 Η διάκριση που γίνεται μεταξύ των ιδιοκτητών των οποίων τα ακίνητα βρίσκονται εκτός της ίδιας περιοχής είναι πλήρως αιτιολογημένη, για τον λόγο ότι οι πρώτοι ήδη εξυπηρετούνται από το σύστημα αποχτεύσεων, ενώ οι άλλοι θα συνδεθούν στο μέλλον.

40 Η επιβολή φορολογίας βάσει εντός συγκεκριμένου κριτηρίου το οποίο είναι λογικό, δεν παραβιάζει την αρχή της ισότητας. Τα κριτήρια του καθ' ου η αίτηση στην καταβολή αποχτευτικών τελών είναι ομοιομορφα και η νομιμότητά τους δεν παραβιάζεται από το γεγονός ότι οι προσωπικές συνθήκες κάθε φορολογούμενου δε λαμβάνονται υπόψη. Η φορολογία για αποχτευτικούς σκοπούς δεν πρέπει να ταυτίζεται με το φόρο εισοδήματος.

Το Δικαστήριο δεν εξετάζει θέματα συνταγματικότητας Νόμου, εκτός εάν τούτο είναι απόλυτα αναγκαίο για την έκβαση της υπόθεσης.

Στην παρούσα υπόθεση, ο αιτητής απέτυχε να αποδείξει ότι η νομοθεσία η οποία καθορίζει την επιβολή αποχετευτικών τελών είναι αντισυνταγματική πέραν πάσης αμφιβολίας. 5

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις: 10

Spyros Colocassides Estate Ltd and Another v. Republic (1977) 3 C.L.R. 205,

Pissas v. Electricity Authority of Cyprus (No.1) (1966) 3 C.L.R. 634, 15

Nicosia Race Club v. Republic (1984) 3 C.L.R. 799,

Mikrommatis v. Republic, 2 R.S.C.C. 125,

Antoniades and Others v. Republic (1979) 3 C.L.R. 641, 20

Παπάς v. Συμβουλίου Βελτιώσεως Κακοπετριάς (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 322,

Tax Collection Law No. 31 of 1962 v. HadjiKyriacos and Sons Limited 5 R.S.C.C. 22, 25

Voyias v. Republic (1974) 3 C.L.R. 390,

Constantinides v. Electricity Authority of Cyprus (1982) 3 C.L.R. 798, 30

Board for Registration of Architects & Civil Engineers v. Kyriakides (1966) 3 C.L.R. 640.

35

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας με την οποία επιβλήθηκε φορολογία στον αιτητή σχετικά με αποχετευτικά για το έτος 1989 που αφορούσε τρία τεμάχια γης τα οποία βρίσκονται εντός των ορίων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας. 40

Χ. Πογιατζής, για τον Αιτητή.

Τ. Παρασκευαΐδου για Κ. Μιχαηλίδη, για τον Καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

- 5 ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Ο αιτητής με την προσφυγή αυτή ζητά δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των καθ' ων η αίτηση με την οποία επιβλήθηκε φορολογία στον αιτητή σχετικά με αποχετευτικά για το χρόνο 1989 που αφορούσε τρία τεμάχια γης του αιτητή τα οποία βρίσκονται εντός των ορίων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας, είναι άκυρη και/ή παράνομη και/ή αντίθετη προς το σχετικό Νόμο και/ή αντίθετη προς τις σχετικές Κανονιστικές Διοικητικές Πράξεις και/ή αντίθετη προς το Σύνταγμα και/ή αντίθετη προς την Ευρωπαϊκή Συνθήκη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και/ή αντίθετη προς τις αρχές του Διοικητικού Δικαίου και/ή εστερημένη παντός εννόμου αποτελέσματος.

Ο αιτητής είναι ο ιδιοκτήτης των ακόλουθων κτημάτων, τα οποία βρίσκονται εντός των ορίων του συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας:

- 20 (α) Τεμάχιο 1078, Φ/Σχ XXI/54.6.II, 54.3.II, Μπλοκ C, Αρ. Εγγραφής C1627 εις την οδό Πέντε Πηγάδια, Αγ. Ομολογηταί.
- 25 (β) Τεμάχιο 518, Φ/Σχ XXI/54.6.II, 54.6.I, Μπλόκ C, Αρ. Εγγραφής C545 εις την οδό Πέντε Πηγάδια, Αγ. Ομολογηταί.
- (γ) Τεμάχιο 642, Φ/Σχ XXI/54.6.II, 54.6.I, Μπλοκ Β, Αρ. Εγγραφής B761 εις την οδό Ιάσονος 8, Αγ. Ομολογηταί.

- 30 Στα τεμάχια (α) και (β) δεν υπάρχουν κτισμένα υποστατικά, ενώ στο τεμάχιο (γ) είναι κτισμένη κατοικία και γκαράζ.

- 35 Οι αξίες των ακινήτων υπ' αριθμό εγγραφής C1627, C545 και B761, όπως είναι εγγεγραμμένες ή κατεχωρημένες στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας, ανέρχονται σε £29,800, £33,000 και £25,800 αντίστοιχα.

- 40 Ο καθ' ου η αίτηση είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου υπεύθυνο για την εγκαθίδρυση, συντήρηση και λειτουργία του αποχετευτικού συστήματος της Λευκωσίας. Ο καθ' ου η αίτηση έχει εξουσία, βάσει του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971 (Ν. 1/71), όπως τροποποιήθηκε, όπως εντός των ορίων της περιοχής επιβάλλει και εισπράττει αποχετευτικά τέλη για τέτοια χρονική περίοδο και κατά τέτοιο τρόπο όπως ήθελε καθορι-

στεί με γνώστοποίηση δημοσιευμένη στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Σύμφωνα προς τις διατάξεις του πιο πάνω νόμου, τα αποχετευτικά τέλη επιβάλλονται στους ιδιοκτήτες ή κατόχους ακίνητης ιδιοκτησίας, οι οποίοι εξυπηρετούνται ή δύνανται να εξυπηρετηθούν από τα συστήματα αποχετεύσεως λυμάτων ή επωφελούνται ή μέλλουν ή δύνανται να επωφεληθούν από τα έργα αυτά. 5

Σύμφωνα προς τις διατάξεις του Νόμου, ο όρος "ακίνητος ιδιοκτησία" περιλαμβάνει εκτός από οικοδομές, γη, δέντρα, αμπέλια κ.λ.π.. 10

Στις 31/12/1988 δημοσιεύτηκε στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας υπ' αριθμό 2373, γνωστοποίηση (Κ.Δ.Π. 318/88) αναφορικά προς τα αποχετευτικά τέλη και τους χρόνους και τις δόσεις πληρωμής τους για το έτος 1989, σύμφωνα με την οποία τα αποχετευτικά τέλη για το έτος 1989 είναι τέσσερα δέκατα (4/10) του σεντ για κάθε λίρα επί της νέας εκτιμημένης αξίας (1971) όπως είναι εγγεγραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας μετά από την διενεργηθείσα γενική εκτίμηση της ακίνητης ιδιοκτησίας που βρίσκεται εντός των ορίων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας. Οι ακίνητες ιδιοκτησίες, οι οποίες βρίσκονται εντός των περιοχών του Στροβόλου, Αγλαντζιάς, Αγίου Δομετίου και Έγκωμης, επιβαρύνονται με πέντε (5) σεντ για κάθε λίρα επί της εκτιμημένης αξίας όπως είναι γραμμένη ή καταχωρημένη στα βιβλία του Επαρχιακού Κτηματολογικού Γραφείου Λευκωσίας. Οι τελευταίες εκτιμήσεις για την περιοχή Έγκωμης έγιναν μεταξύ 1920-1925 και είναι πάρα πολύ χαμηλές σε σύγκριση με τις εκτιμήσεις που έγιναν το 1971. Υπάρχει όμως διαφορετικός συντελεστής του τέλους. 15 20 25 30

Σύμφωνα προς την πιο πάνω γνωστοποίηση, ο αιτητής όφειλε όπως καταβάλει στον καθ' ου η αίτηση τα ποσά των £59.60, £66.00 και £51.60 για τα ακίνητα υπ' αριθμό εγγραφής C1627, C545 και B761 αντίστοιχα. 35

Ο καθ' ου η αίτηση απέστειλε σε μεταγενέστερο χρόνο στον αιτητή, ειδοποιήσεις που επισυνάφθηκαν ως Τεκμήρια 1, 2 και 3 στην Αίτηση, για να του υπενθυμίσει το πληρωτέον από αυτόν ποσό και τον χρόνο πληρωμής του. 40

Στις 3/5/1989, ο αιτητής πλήρωσε τα πιο πάνω ποσά για εξόφληση των αποχετευτικών τελών με επιφύλαξη των δικαιωμά-

των του και κατεχώρησε την παρούσα προσφυγή στις 22/6/1989.

Η θέση του αιτητή είναι ότι το άρθρο 30(1)(β) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, όπως τροποποιήθηκε και η Κανονιστική Διοικητική Πράξη 318/88 της 31/12/1988 πάνω στα οποία στηρίζεται η υπό κρίση φορολογία, είναι άνευ εννόμου αποτελέσματος, διότι αντίκεινται προς:

5 (α) Την αρχή της ισότητας και μη δυσμενούς διάκρισης (άμεσης ή έμμεσης) που προβλέπεται στο άρθρο 28.1 και 28.2 του Συντάγματος και το άρθρο 14 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.

10 (β) Την αρχή ότι έκαστος υποχρεούται να συνεισφέρει στα δημόσια βάρη "αναλόγως των δυνάμεων αυτού" που προβλέπεται στο άρθρο 24.1 του Συντάγματος.

15 Προτού εξετάσω την ουσία της προσφυγής, θα εξετάσω πρώτα την προδικαστική ένσταση που ηγέρθηκε από τον καθ' ου η αίτηση, ότι η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη.

20 Η θέση του καθ' ου η αίτηση είναι ότι η παρούσα προσφυγή είναι εκπρόθεσμη, διότι δεν καταχωρήθηκε εντός 75 ημερών από την ημέρα της δημοσίευσης της σχετικής Κ.Δ.Π. στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Ο καθ' ου η αίτηση στηρίζεται στην υπόθεση *Spyros Colocassides Estate Ltd. and Another v. The Republic of Cyprus through the Sewage Board of Nicosia* (1977) 3 C.L.R. 205, στην οποία ηγέρθηκε το θέμα κατά πόσο η προβλεπόμενη από το Σύνταγμα προθεσμία των 75 ημερών υπολογίζεται από την ημερομηνία δημοσίευσης της αποφάσεως ή πράξεως του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας, ανεξάρτητα από το χρόνο κατά τον οποίο αυτή περιήλθε στη γνώση του φορολογούμενου. Το Δικαστήριο, αφού έλαβε υπόψη ότι τα καταβλητέα αποχετευτικά τέλη, ο τόπος και ο χρόνος πληρωμής αναφέρονταν στις γνωστοποιήσεις που δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα, αποφάσισε ότι ο χρόνος της προβλεπόμενης υπό του Συντάγματος προθεσμίας των 75 ημερών υπολογίζεται από την ημερομηνία δημοσίευσης της γνωστοποίησης στην Επίσημη Εφημερίδα και όχι από την ημερομηνία κατά την οποία ο φορολογούμενος λαμβάνει τις σχετικές ειδοποιήσεις (Βλέπε σελίδα 212 της υπόθεσης).

40 Ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση, υποστήριξε ότι σύμφωνα με τα πιο πάνω η εκτελεστή διοικητική πράξη την οποία ηδύνατο ο αιτητής να προσβάλει με την προσφυγή, ήταν η γνωστοποίηση η

οποία δημοσιεύτηκε στο Παράρτημα Τρίτο, Μέρος Ι της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας υπ' αριθμόν 2373 την 31/12/1988 (Κ.Δ.Π. 318/88). Ως εκ τούτου, ο δικηγόρος εισηγήθηκε ότι η παρούσα προσφυγή, η οποία καταχωρήθηκε την 23/6/1989, είναι εκπρόθεσμη και πρέπει να απορριφθεί. Ο αιτητής, ο δικηγόρος εισηγήθηκε, παρέλειψε να την καταχωρήσει μέχρι την 16/3/1989, τελευταία ημέρα λήξεως της καθοριζόμενης προθεσμίας, από το άρθρο 146.3 του Συντάγματος.

5

Η θέση του αιτητή είναι ότι η υπόθεση *Colocassides* (ανωτέρω) δεν είναι δεσμευτική στην παρούσα προσφυγή, διότι είναι απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην πρωτοβάθμια του εξουσία και υποστήριξε ότι η δημοσίευση της σχετικής Κ.Δ.Π. στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας δε θα πρέπει να θεωρείται "δημοσίευση" της φορολογίας δυνάμει του άρθρου 146.3 του Συντάγματος, διότι:

10

(1) Δεν αναφέρει το όνομα του φορολογουμένου, ούτε το τεμάχιο του που επηρεάζεται από την φορολογία, ούτε σε ποια κατηγορία ανήκει το τεμάχιο του. Αναφέρει δε, την απόφαση *Pissas v. Electricity Authority of Cyprus (No. 1)* (1966) 3 C.L.R. 634, στη σελίδα 639.

20

(2) Δεν αναφέρει πόση είναι η φορολογία που θα πρέπει να πληρώσει κάποιος που πιθανό να επηρεάζεται από την Κ.Δ.Π.

25

Ο φορολογούμενος, είτε, μαθαίνει τη φορολογία του για πρώτη φορά όταν του σταλεί η σχετική ειδοποίηση περί της φορολογίας, που περιέχει τόσο το όνομά του, όσο και το τεμάχιο του και την κατηγορία στην οποία εμπίπτει το τεμάχιο για σκοπούς φορολογίας, όσο και το ποσό του φόρου που θα πρέπει να πληρωθεί.

30

Ο δικηγόρος του αιτητή, εισηγήθηκε ότι στην περίπτωση που θα θεωρηθεί ότι η δημοσίευση της σχετικής Κ.Δ.Π. στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας είναι η εκτελεστή πράξη, τότε ένας πολίτης για να πληρώσει το φόρο του, θα πρέπει να μπει στην ταιλαιπωρία να επισκεφθεί δύο Τμήματα σε διαφορετικές περιοχές για να μάθει τί φόρο θα πρέπει να πληρώσει. Πρώτα θα πρέπει να επισκεφθεί το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας για να μάθει πόσο εκτιμήθηκαν τα κτήματά του το 1971 και δεύτερο θα πρέπει να επισκεφθεί το Γραφείο του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας για να δει σε ποια κατηγορία υπόκεινται τα κτήματά του, δηλαδή κατά πόσο υπόκεινται στην κατηγορία των κτημάτων της παραγράφου 1(α) της Κ.Δ.Π. 318/88 ή στην κατηγορία της πα-

35

40

5 ραγράφου 1(β) της Κ.Δ.Π. Αφού βρεί όλες αυτές τις πληροφορίες, θα πρέπει να κάνει τους σχετικούς υπολογισμούς και να πληρώσει τον φόρο του. Ο δικηγόρος του αιτητή, εισηγήθηκε, ότι δεν είναι ίδιο της χρηστής διοίκησης ο πολίτης να ταλαιπωρείται, να σπαταλά δύο και πλέον μέρες για να μάθει - αν τελικά μάθει - τι φόρο θα πρέπει να πληρώσει. Ο φορολογούμενος πολίτης δε θα πρέπει να είναι ερευνητής αλλά πληρωτής φόρου.

10 Επιπλέον, ο δικηγόρος του αιτητή υπέδειξε ότι η προσφυγή καταχωρήθηκε μέσα σε 75 μέρες από την ημέρα που στάληκαν στον αιτητή οι σχετικές ειδοποιήσεις, στις οποίες περιλαμβάνονταν για πρώτη φορά τα ποσά της επιβληθείσας φορολογίας. Δεν καταχωρήθηκε μέσα σε 75 μέρες από την ημέρα της δημοσίευσης της Κ.Δ.Π. διότι τότε ο αιτητής δεν έτυχε να δει την Κ.Δ.Π. στην Επίσημη Εφημερίδα, αλλά και αν την έβλεπε δεν θα ήξερε το ποσό της φορολογίας που του επιβλήθηκε - αν του επιβλήθηκε - και θα ήταν της γνώμης ότι δε θα μπορούσε τότε να καταχωρήσει προσφυγή, διότι η προσφυγή του θα ήταν πρόωγη και πιθανώς αβάσιμη, διότι πιθανό να μην είχε τότε έννομο δικαίωμα.

20 Εφόσον η δημοσίευση της Κ.Δ.Π., εισηγήθηκε ο δικηγόρος του αιτητή, δεν αποτελεί δημοσίευση της επιβληθείσας φορολογίας, τότε η Κ.Δ.Π. δε θα πρέπει να θεωρείται εκτελεστή πράξη. Συνεπώς, οι ειδοποιήσεις που στάληκαν στον αιτητή δεν είναι πράξεις εκτελέσεως ως ισχυρίζεται ο καθ' ου η αίτηση, αλλά οι μοναδικές εκτελεστές πράξεις. Επίσης, ο αιτητής βασίστηκε στην υπόθεση *Nicosia Race Club v. Republic* (1984) 3 C.L.R. 799, στις σελίδες 806-807 που το Δικαστήριο είπε ότι, παρόλο που η προσφυγή δεν καταχωρήθηκε εντός 75 ημερών από την ημέρα που δημοσιεύτηκαν οι σχετικοί Κανονισμοί που επέβαλλαν τους φόρους στα ιπποδρομιακά στοιχήματα, εντούτοις κατά τη γνώμη του η προσβαλλόμενη επιστολή του καθ' ου η αίτηση εμπίπτει εντός του ορισμού της διοικητικής πράξης και συνεπώς μπορούσε να προσβληθεί με την παρούσα προσφυγή.

30 ("The sub-judice letter of the respondent falls within the above definition of an administrative act and can thus be challenged by the present recourse.")

40 Εξέτασα με πολλή προσοχή τις επιχειρηματολογίες της κάθε πλευράς και τις σχετικές υποθέσεις που ανέφεραν προς υποστήριξη της επιχειρηματολογίας τους. Είμαι της γνώμης ότι η επιχειρηματολογία του αιτητή είναι λογική και την αποδέχομαι και με όλο το σέβας δε θα ακολουθήσω την απόφαση στην υπόθεση *Colocassides* (ανωτέρω). Η δημοσίευση της σχετικής γνωστοποίησης στην Επίσημη

μη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, δεν αναφέρει το όνομα του φορολογουμένου, ούτε το τεμάχιο του που επηρεάζεται από τη φορολογία, ούτε και σε ποια κατηγορία ανήκει το τεμάχιο του. Επίσης, δεν αναφέρει πόση είναι η φορολογία που θα πρέπει να πληρώσει κάποιος πολίτης που επηρεάζεται από την δημοσίευση της σχετικής Κ.Δ.Π. στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Ο φορολογούμενος μαθαίνει τη φορολογία του για πρώτη φορά όταν σταλεί η σχετική ειδοποίηση που περιέχει τόσο το όνομά του, όσο και το τεμάχιο του και την κατηγορία στην οποία εμπίπτει το τεμάχιο του, όσο και το ποσό του φόρου που θα πρέπει να πληρώσει. Η δημοσίευση της Κ.Δ.Π., δεν αποτελεί δημοσίευση της επιβληθείσας φορολογίας. Κατά συνέπεια, οι ειδοποιήσεις που στάληκαν στον αιτητή δεν είναι πράξεις εκτέλεσως αλλά εκτελεστές πράξεις και η προθεσμία των 75 ημερών, υπολογίζεται από την ημερομηνία κατά την οποία ο φορολογούμενος λαμβάνει τις σχετικές ειδοποιήσεις. Εφόσον η προσφυγή καταχωρήθηκε εντός της προθεσμίας των 75 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία ο φορολογούμενος έλαβε τις σχετικές ειδοποιήσεις, η παρούσα προσφυγή καταχωρήθηκε εμπρόθεσμα, δυνάμει του άρθρου 146.3 του Συντάγματος.

Θα εξετάσω τώρα την ουσία της προσφυγής:

Ο αιτητής προβάλλει σαν λόγο ακύρωσης την παραβίαση της αρχής της ισότητας του άρθρου 28 του Συντάγματος και ιδιαίτερα των παραγράφων 1 και 2, όπως επίσης και το άρθρο 14 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Το άρθρον 28 του Συντάγματος προνοεί τα ακόλουθα:

"1. Πάντες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου, της διοικήσεως και της δικαιοσύνης και δικαιούνται να τύχωσιν ίσης προστασίας και μεταχειρίσεως.

2. Έκαστος απολαύει πάντων των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των προβλεπομένων υπό του Συντάγματος άνευ ουδεμίας δυσμενούς διακρίσεως αμέσου ή εμμέσου εις βάρος οιουδήποτε ατόμου ένεκα της κοινότητος, της φυλής, του χρώματος, της θρησκείας, της γλώσσας, του φύλου, των πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, της εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, της γεννήσεως, του πλούτου, της κοινωνικής τάξεως αυτού ή ένεκα οιουδήποτε άλλου λόγου εκτός εάν διαρρηχθής διατάξεως του Συντάγματος ορίζεται το αντίθετον."

Και το άρθρον 14 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης Ανθρωπίνων

Δικαιωμάτων προβλέπει τα ακόλουθα:

"The enjoyment of the rights and freedoms set forth in this Convention shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with national minority, property, birth or other status."

Στην υπόθεση **A. Micrommatis v. The Republic (Minister of Finance and Another)** 2 R.S.C.C. 125, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο στην σελίδα 131 απεφάσισε:

"In the opinion of the Court the term 'equal before the law' in paragraph 1 of Art. 28 does not convey the notion of exact arithmetical equality but it safeguards only against arbitrary differentiations and does not exclude reasonable distinctions which have to be made in view of the intrinsic nature of things. Likewise, the term 'discrimination' in paragraph 2 of Art. 28 does not exclude reasonable distinctions as aforesaid."

Η πιο πάνω απόφαση ακολουθήθηκε σε πολλές αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου, μεταξύ των οποίων **Antoniades and Others v. The Republic** (1979) 3 C.L.R. 641 και **Αριστείδης Παπάως πληρεξουσίου αντιπροσώπου της Αγνής Θρασυβούλου ν. Συμβουλίου Βελτιώσεως Κακοπετριάς** (1989) 3(B) Α.Α.Δ. 322.

Το άρθρο 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών αντιστοιχεί με το άρθρο 28 του Συντάγματος. Στο Digest of Strasbourg Case-Law relating to the European Convention on Human Rights Τόμος 4ος, αναφέρθηκαν τα ακόλουθα στη σελίδα 108:

"In accordance with the jurisprudence of the Commission and the Court of Human Rights, discrimination under Article 14, which must always be read in conjunction with another Article in Section I (e.g. Articles 2-18) is established where three elements are found to exist in the case concerned namely:

(a) The facts found disclose a differential treatment;

(b) The distinction does not have a legitimate aim, i.e. it has no objective and reasonable justification having regard to the aim and effect of the measure under consideration; and

(c) There is no reasonable proportionality between the means employed and the aim sought to be realized."

Ο αιτητής ισχυρίζεται ότι γίνεται δυσμενής διάκριση μεταξύ του ιδίου και των ιδιοκτητών ακινήτων τα οποία βρίσκονται στις περιοχές Στροβόλου, Αγλαντζιάς, Αγίου Δομετίου και Έγκωμης. Οι ιδιοκτήτες ακινήτων στην Λευκωσία, επιβαρύνονται με 4/10 του σεντ για κάθε λίρα πάνω στην αξία των κτημάτων των οποίων η αξία εκτιμήθηκε κατά το 1971, ενώ οι ιδιοκτήτες κτημάτων στο Στρόβολο, Αγλαντζιά, Άγιο Δομέτιο και Έγκωμη, επιβαρύνονται με 5 σεντ για κάθε λίρα πάνω στην αξία των κτημάτων, η οποία εκτιμήθηκε το 1920-1925.

Στην υπό κρίση υπόθεση, η απόλυτη ισότητα δεν μπορεί να επιτευχθεί αφού δεν έγιναν εκτιμήσεις το 1971 για τα ακίνητα στις περιοχές Στροβόλου, Αγλαντζιάς, Αγίου Δομετίου και Έγκωμης αλλά όπως αναφέρεται και στις υποθέσεις ανωτέρω, η απόλυτη ισότητα δεν είναι πραγματικά απαραίτητη. Η ανομοιομορφία η οποία παρατηρείται στην επιβολή φορολογίας, επιβάλλεται λόγω της φύσης των πραγμάτων. Οι εκτιμήσεις των ακινήτων έγιναν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους και ως εκ τούτου οι συντελεστές της φορολογίας δεν ηδύναντο να είναι οι ίδιοι, για να υπάρχει ισότητα στην επιβολή της φορολογίας. Εάν οι συντελεστές ήταν οι ίδιοι τότε θα υπήρχε άνιση μεταχείριση.

Ο αιτητής επίσης, ισχυρίζεται ότι γίνεται διάκριση μεταξύ των ιδιοκτητών των οποίων τα ακίνητα βρίσκονται εκτός της αυτής περιοχής. Τέτοια διάκριση είναι πλήρως αιτιολογημένη για το λόγο ότι οι πρώτοι ήδη εξυπηρετούνται από το σύστημα αποχετεύσεων, ενώ οι άλλοι αναμένουν να συνδεθούν με το σύστημα στο μέλλον.

Για τους πιο πάνω λόγους, ο προβαλλόμενος λόγος ότι το άρθρο 30(1)(β) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, όπως τροποποιήθηκε και Κ.Δ.Π. 318/88 δεν αντίκειται προς το άρθρο 28.1 και 28.2 του Συντάγματος, όπως επίσης και του άρθρου 14 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης Ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ο επόμενος προβαλλόμενος λόγος για ακύρωση της φορολογίας στην προκειμένη περίπτωση, είναι ότι το άρθρο 31(1)(β) του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου του 1971, όπως τροποποιήθηκε και η Κ.Δ.Π. 318/88 πάνω στα οποία οι καθ' ων η αίτηση εβάσισαν τη φορολογία, αντίκεινται προς το άρθρο 24.1 του Συντάγματος.

Το άρθρο 24.1 του Συντάγματος προνοεί τα ακόλουθα:

"Έκαστος υποχρεούται να συνεισφέρει εις τα δημόσια βάρη αναλόγως των δυνάμεων αυτού."

5

Εις την υπόθεση *Mikrommatis v. The Republic* (ανωτέρω), το Δικαστήριο είπε τα ακόλουθα, αναφορικά με το άρθρο 24 του Συντάγματος:

10 "... In the opinion of the Court this provision is an aspect of the General principle of equality safeguarded by Article 28."

Στην υπόθεση *In Re-Tax Collection Law No. 31 of 1962 v. Hadjikyriacos and Sons Limited* 5 R.S.C.C. 22, ο Forsthoff, Πρ., ανέφερε τα ακόλουθα στη σελίδα 29:

15

"... In the opinion of the said paragraph 1 in providing that 'Every person is bound to contribute according to his means towards the public burdens' does not lay down that every person should contribute in accordance with the totality of his means towards every and each particular head of public burdens, one of which is the relevant part of the expenditure in the budget of a Communal Chamber. Contribution towards one head of the public burdens may be based on one particular criterion of means, such as income, and will still be a contribution according to his means of every person in the sense of par. 1 of Article 24; income as a basis for taxation on a large scale is a sufficiently reasonable and equitable criterion so as to ensure that the principle of equality is not infringed ..."

20

25

30

Ο αιτητής ισχυρίζεται ότι η επιβολή φορολογίας βάσει της εκτιμημένης αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας κατά την 1/1/1971 είναι αυθαίρετη και δε λαμβάνει υπόψη τις "σημερινές δυνάμεις" ενός ατόμου και ιδιαίτερα μετά την Τουρκική Εισβολή.

35

Η Κανονιστική Διοικητική Πράξη 318/1988, παρ. 2 προβλέπει τα ακόλουθα:

40

"Τα καθορισθέντα ετήσια τέλη που αναφέρονται στην παρ. 1 πιο πάνω και τα οποία επιβάλλονται πάνω στην ακίνητη ιδιοκτησία που επηρεάστηκε ουσιαστικά από την έκρυθμο κατάσταση, θα μειώνονται ανάλογα με το βαθμό επηρεασμού της ακίνητης ιδιοκτησίας όπως αναφέρεται με λεπτομέρεια στους καταλόγους που αναρτήθηκαν στο Δημοτικό Μέγαρο

και οι οποίοι μπορούν να επιθεωρηθούν στα Γραφεία του Συμβουλίου Αποχτετεύσεων Λευκωσίας."

Ως εμφανίζεται από την Κανονιστική Διοικητική Πράξη ανωτέρω, στην επιβολή φορολογίας για αποχτετευτικούς σκοπούς λαμβάνεται υπόψη κατά πόσον η φορολογούμενη ακίνητη ιδιοκτησία επηρεάστηκε ουσιαστικά από την έκρυθμη κατάσταση και στην περίπτωση κατά την οποία πράγματι επηρεάζεται, δίδεται η ανάλογη έκπτωση.

Παραδείγματος χάριν, τα καταβλητέα τέλη ακινήτων ιδιοκτησιών οι οποίες γειτνιάζουν με τη νεκρή ζώνη, μειώνονται κατά είκοσι τοις εκατόν (20%).

Ο αιτητής στη γραπτή αγόρευσή του, παρερμηνεύει τα άρθρα του Συντάγματος και ισχυρίζεται ότι η επιβολή των αποχτετευτικών τελών πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την οικονομική δύναμη κάθε φορολογούμενου.

Όπως αναφέρθηκε στην υπόθεση *In Re-Tax Collection Law No. 3 of 1962 v. Hadjikyriakos* (ανωτέρω), η επιβολή φορολογίας βάσει ενός συγκεκριμένου κριτηρίου το οποίο είναι λογικό, δεν παραβιάζει την αρχή της ισότητας και δεν αντίκειται στις πρόνοιες του άρθρου 24.1 του Συντάγματος το οποίο προβλέπει ότι έκαστος υποχρεούται να συνεισφέρει στα δημόσια βάρη ανάλογα με τις δυνάμεις του.

Τα κριτήρια τα οποία επιβάλλει ο καθ' ου η αίτηση στην καταβολή αποχτετευτικών τελών είναι ομοίμορφα και η νομιμότητά τους, δεν παραβιάζεται από το γεγονός ότι οι προσωπικές συνθήκες κάθε φορολογούμενου δε λαμβάνονται υπόψη. Η φορολογία για αποχτετευτικούς σκοπούς δεν πρέπει να ταυτίζεται με το φόρο εισοδήματος.

Στην υπόθεση *Joannis C. Voyias v. The Republic* (1974) 3 C.L.R. 390 η οποία αφορούσε επαγγελματικό φόρο, αναφέρονται τα ακόλουθα στη σελίδα 402 σχετικά με τα κριτήρια βάσει των οποίων επιβάλλεται η φορολογία για δημόσιες υπηρεσίες:

"...But with respect, one should remember that we are not here dealing with taxation under the Income Tax Laws, but with the power of the Council to impose a professional tax on every person exercising a calling or a profession within the Municipal limits. The principle, therefore, of fiscal equality is not violated,

5 in my view, because it does not prevent the Municipal Council from fixing the amount demanded for the right to pursue a business or calling with a view to revenue on a limited class of persons irrespective of whether it was based on the salary of the persons seeking such licence."

10 Στη γραπτή αγόρευσή του ο αιτητής αναφέρει μεταξύ άλλων ότι δε λήφθηκε ειδική πρόνοια περί χαμηλότερης φορολογίας για τα κτήματά του, υπ' αριθμό τεμαχίων 518 και 1073 τα οποία είναι άκτιστα οικοπέδα. Τούτο δεν είναι ορθό. Εφ' όσον είναι άκτιστα οικοπέδα, η καταχωρημένη αξία τους είναι χαμηλότερη των οικοδομών.

15 Η επιβολή τελών στους ιδιοκτήτες ακτίστων οικοπέδων δεν επίκειται στις γενικές αρχές του Συντάγματος.

20 Στην υπόθεση *Alecos Constantinides v. Electricity Authority of Cyprus* (1982) 3 C.L.R. 798, σελίδα 806 αποφασίστηκε ότι είναι άνευ σημασίας το γεγονός ότι φορολογούμενοι οι οποίοι καταβάλλουν τον ίδιο φόρο δεν επαφελούνται στον ίδιο βαθμό.

20 Το αυθεντικό κείμενο στα Αγγλικά έχει ως ακολούθως:

25 "It does not matter that those who pay the tax do not receive the benefit which others paying the same tax receive, the purpose of the imposition being to help or finance essential public service which constitutes in the words of Art. 24.1 of our Constitution a public burden."

30 Κατά συνέπεια, εφ' όσον τα υιοθετηθέντα υπό του νόμου και των κανονισμών του Συμβουλίου Αποχετεύσεων κριτήρια είναι λογικά, καθολικά και δικαιολογούνται εκ των πραγμάτων, δεν υπάρχει άνιση μεταχείριση.

35 Ο δικαστικός έλεγχος της Συνταγματικότητας των Νόμων:

40 Τα κριτήρια βάσει των οποίων αποφασίζεται η συνταγματικότητα ενός νόμου έχουν καθοριστεί από τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *The Board for Registration of Architects & Civil Engineers v. Christodoulos Kyriakides* (1966) 3 C.L.R. 640 όπου στη σελίδα 654 αναφέρονται τα εξής:

"A rule of precautionary nature is that no act of legislation will be declared void except in a very clear case, or unless the act is

unconstitutional beyond all reasonable doubt ... Sometimes this rule is expressed in another way, in the formula that an act of Congress or a State Legislature is presumed to be constitutional until proved otherwise 'beyond all reasonable doubt...'. ”

5

Ένας άλλος βασικός κανόνας είναι ότι η Δικαστική εξουσία δεν επιλαμβάνεται αφηρημένων ερωτημάτων. Το Δικαστήριο δεν αποφασίζει ερωτήματα συνταγματικής φύσεως, εκτός εάν τούτο είναι απόλυτα αναγκαίο για την έκβαση της υπόθεσης. Στη σελίδα 655 της ίδιας υπόθεσης, αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

10

"The judicial power does not extend the determination of abstract questions: **Ashwander v. Tennessee Valley Authority** 297 U.S. 288 [1935]; 80 Law ed. 688. 'It is not the habit of the court to decide questions of a constitutional nature unless absolutely necessary to a decision of the case': **Burton v. United States**, 196 U.S. 283, 295; 49 Law ed. 482, 285, 25 S.Ct. 243. The Court will not 'formulate a rule of constitutional law broader than is required by the precise facts to which it is to be applied': **Liverpool, NY & PSS. Co. v. Emigration Comrs.** 113 U.S. 33; 28 Law ed. 899, 5 S. Ct. 382."

15

20

Στην παρούσα υπόθεση, ο αιτητής απέτυχε να αποδείξει ότι η νομοθεσία η οποία καθορίζει την επιβολή αποχετευτικών τελών είναι αντισυνταγματική πέραν πάσης αμφιβολίας.

25

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται χωρίς καμιά διαταγή για έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

30